

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ผู้คนจะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยเฉพาะในปัจจุบันรัฐบาลได้จัดทำแผนการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนประเทศด้วยนโยบายประเทศไทย 4.0 แรงงานซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของระบบ จึงมีส่วนสำคัญที่จะขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของไทยให้เจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน ประเทศที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานได้เป็นอย่างดี ก็เปรียบเสมือนการมีรากฐานทางเศรษฐกิจ ที่แข็งแรงและมั่นคงด้วย จากรายงานผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพบว่า ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานกำลังคนระดับกลางหรือระดับปฏิบัติการค่อนข้างมาก โดยเฉพาะความต้องการบุคลากรในสายธุรกิจและบริการ และสาขาอื่น ๆ ในระดับอาชีวศึกษา ปวช. - ปวส. สาเหตุหลักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร และความไม่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศ ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาในขณะที่ยังมีแรงงานล้นตลาด ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเร่งด่วน

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน องค์กรเอกชนต่าง ๆ และกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้มีอิสระในการบริหารและการจัดการสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองตามธรรมชาติของผู้เรียนและเต็มตามศักยภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา และได้กำหนดให้สถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนดบทบาทของสถานศึกษาไว้ครบทุกด้าน เช่น แนวการจัด

กระบวนการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน การจัดทำสาระของหลักสูตร การบริหารวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน การระดมทรัพยากร บุคคลในชุมชน การให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และ จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้อิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา เป็นต้น

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 สำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกระบบและอยู่ในวัยแรงงาน ซึ่งประกอบอาชีพ อยู่ในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งมีความรู้เพียงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับความรู้ให้สูงขึ้นและพัฒนางานอาชีพของผู้ที่มีงานทำแล้วให้มีความรู้ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยการบูรณาการการทำงานให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบการศึกษานอกระบบ และเป็นการพัฒนาคนที่มีประสบการณ์ในการทำงานให้มีความรู้ ความสามารถตลอดจนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสอดคล้องกับ ความต้องการของสถานประกอบการหน่วยงานต่าง ๆ โดยสถานประกอบการ หน่วยงาน และ สถานศึกษาร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้ของตนให้สอดคล้องกับสภาพการทำงาน เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ ทำงานและการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น หลักสูตรที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยการประเมินหลักสูตรเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลผลิต ของสถานศึกษา การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่จะ ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่มีอะไรบกพร่อง ถ้าสมัยไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียน และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ในขณะเดียวกันมีอะไรดีและใช้ได้อยู่ ผลการประเมินเป็นข้อมูล ในการตัดสินใจแก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมต่อไป

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีการผลิต นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ออกสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก โดยมีเป้าหมาย การจัดการศึกษาตลอดชีวิตร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีระบบ และเป้าหมายที่ชัดเจนตลอดมา เริ่มจากการจัดทำแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการในการพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักศึกษา ซึ่งจะกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม ระยะเวลา และมีผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินการอย่างชัดเจน การเร่งรัดให้มีฐานข้อมูลคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เป็นรายบุคคล ระดับโรงเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา การพัฒนาครูผู้สอน การพัฒนา

นักศึกษาด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน การจัดให้มีการทดสอบและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่มีมาตรฐานวิธีการและรูปแบบที่หลากหลายในทุกสาขาวิชา การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินการที่ชัดเจนและการรายงานผลการดำเนินงานตามรูปแบบที่กำหนดต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี รอบสาม พบว่า ปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาเรื่องการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศยังไม่ครบถ้วน และยังไม่เป็นระบบ สำหรับนักศึกษา (Input) ยังไม่ค่อยมีคุณภาพ ครุมีภาระหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากการทำหน้าที่สอน ทำให้ไม่มีเวลาในการคิดและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพื้นฐานนอกระบบส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ และยังขาดระบบติดตามประเมินผลและการนำผลประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา อีกทั้งยังขาดเวทีหรือกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันทางวิชาการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557)

ผู้วิจัยในฐานะปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ฝ่ายวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จึงเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรที่ใช้ใช้นั้นสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนหรือไม่ และหลักสูตรที่ใช้อยู่ในบรรลุดตามความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีหรือไม่ อย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างไรบ้าง มีสิ่งที่ต้องแก้ไขเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลจากการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบผลการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับปัญหาที่แท้จริง ข้อดี ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งในการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดการประเมินหลักสูตรโดยเลือกใช้ แนวคิดการประเมินหลักสูตรรูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจของสตัฟเฟิลบีม (CIPP Model) มาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งเน้นสำคัญเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจบริหารโครงสร้างอย่างต่อเนื่องตามรูปแบบที่มีความชัดเจน และสามารถประเมินได้ครบทั้งระบบอย่างครบวงจร เพราะเป็นการประเมินตั้งแต่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต รูปแบบการประเมินนี้จึงมีประโยชน์สามารถให้ข้อมูลที่ละเอียดและครอบคลุมในการตัดสินใจทำการเปลี่ยนแปลงหรือ

ดำเนินการต่อไป เพื่อสามารถตัดสินใจได้ว่าควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสุราษฎร์ธานี อย่างไร ด้านใด เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด และนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของการเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการ สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยทางหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ต่อไป
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ทราบความจำเป็นและความต้องการของประชากรเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมและผู้เรียน
4. เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงาน กิจกรรม และหลักสูตรให้เหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติ เพื่อลดโอกาสเสี่ยง อุปสรรค ที่จะให้หลักสูตรล้มเหลว
5. เพื่อจะทำให้ทราบว่า การใช้หลักสูตรบังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงใด ผู้สำเร็จการศึกษานำความรู้ไปใช้ได้มากน้อยเพียงใดคุ้มค่าหรือไม่ ควรจะปรับปรุงและพัฒนาส่วนใด
6. เพื่อทำให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตรเห็นจุดเด่นจุดอ่อนของตน และจะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งหากผู้รับผิดชอบมองเห็นความสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้ ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจหรือสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 68 คน

1. ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้อำนวยการ ข้าราชการ หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานฝ่ายทะเบียน และหัวหน้างานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 คน

2. ครูผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 6 คน

3. ตัวแทนสถานประกอบการในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย ตัวแทนสำนักงานแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแทนหอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแทนสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแทนสำนักงานจัดหางานจังหวัดสุราษฎร์ธานีและตัวแทนเจ้าของกิจการ ผู้จัดการ หรือหัวหน้างานที่รับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 11 คน

4. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ชั้นปีที่ 1 - 3 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 42 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ชั้นปีที่ 1 - 3 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ประเมินตามแนวคิดรูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย การประเมิน ดังนี้

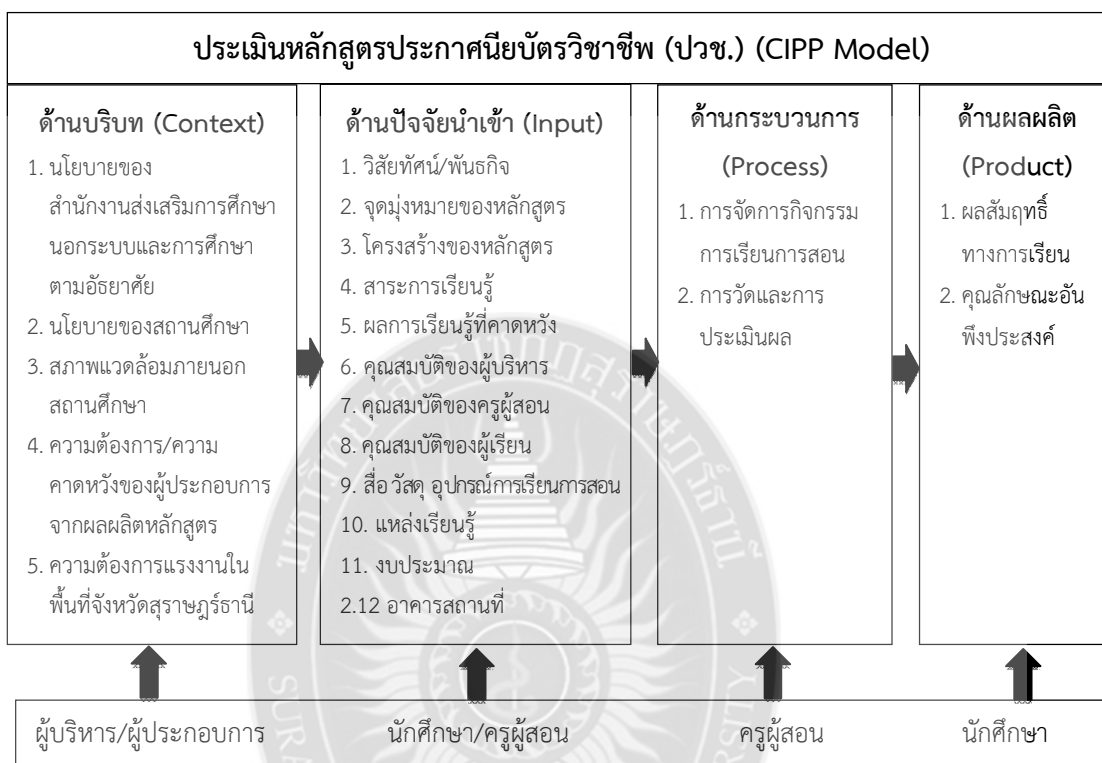
1.1 นโยบายของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.2 นโยบายของศูนย์การศึกษา

- 1.3 สภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การศึกษา
- 1.4 ความต้องการ/ความคาดหวังของผู้ประกอบการจากผลผลิตหลักสูตร
- 1.5 ความต้องการแรงงานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การประเมิน ดังนี้
 - 2.1 วิสัยทัศน์/พันธกิจ
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - 2.3 โครงสร้างของหลักสูตร
 - 2.4 สารการเรียนรู้
 - 2.5 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 2.6 คุณสมบัติของผู้บริหาร
 - 2.7 คุณสมบัติของครูผู้สอน
 - 2.8 คุณสมบัติของผู้เรียน
 - 2.9 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน
 - 2.10 แหล่งเรียนรู้
 - 2.11 งบประมาณ
 - 2.12 อาคารสถานที่
3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การประเมิน ดังนี้
 - 3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 3.2 การวัดและการประเมินผล
4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย การประเมิน ดังนี้
 - 4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เพราะพิจารณาเห็นว่ารูปแบบการประเมินมีคุณสมบัติที่เป็นระบบ โดยมองทุกส่วนและมีความลึกซึ้งในการประเมินในแต่ละกระบวนการ โดยการศึกษาครั้งนี้พิจารณาการประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษานอกระบบ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจัดทำแผนหรือประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์/พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตลอดจนคุณสมบัติของผู้บริหาร คุณสมบัติของครูผู้สอน คุณสมบัติของผู้เรียน สื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน งบประมาณ อาคารสถานที่ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในการวิจัยนี้

การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตร และนำมาประเมินค่าประกอบการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยการประเมินออกแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) หมายถึง สภาพต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานอันจะนำไปสู่หลักการ เหตุผลที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้แก่ นโยบาย ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นโยบายของสถานศึกษา สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา ความต้องการ/ความคาดหวังของผู้ประกอบการจากผลผลิต หลักสูตร และความต้องการแรงงานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินงานตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้แก่ วัสดุทัศน/พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของ หลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คุณสมบัติของผู้บริหาร คุณสมบัติของครูผู้สอน คุณสมบัติของผู้เรียน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณและอาคารสถานที่

3. ด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานหรือ วิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และการวัดผลและการประเมินผล

4. ด้านผลผลิต (Product) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติที่เกิดจากการปฏิบัติ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ผลการประเมินคุณสมบัติหรือพฤติกรรมโดยเฉลี่ยรวม ทุกรายวิชาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับ เนื้อหา ซึ่งพิจารณาจากคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบ หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นโดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัด คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความจำ การนำไปใช้

สาระการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดหมวดวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาการตลาด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน สาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม มีดังนี้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต จัดเป็นกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ 6 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

1.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.5 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ จัดเป็นกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็น รูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์ สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ข้าราชการ (ผู้ที่รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการ) หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานฝ่ายทะเบียน และหัวหน้างานหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560

ตัวแทนสถานประกอบการในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี หมายถึง ตัวแทนสำนักงานแรงงาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแทนสำนักงานการค้าภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแทนสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแทนสำนักงานจัดหางานจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเจ้าของกิจการ ผู้จัดการหรือ หัวหน้างานของบริษัท ห้างร้าน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่รับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง สุราษฎร์ธานี ฝึกปฏิบัติงาน

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการตลาด ชั้นปีที่ 1 - 3 ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560